

ANTI KVARIAT
MATS REHNSTRÖM

Cyberkatalog 17

Äldre småtryck

I DENNA CYBERKATALOG fortsätter vi att presentera nykatalogiserade titlar från vårt lager av äldre småskrifter med en blandning från ADLERSPARRE till ÖRN.

Här finns t.ex. fler arbeten ur HJALMAR GUSTAFSSONS stora boksamling och ett urval av Vetenskapsakademiens intressanta tal, bl.a. båda upplagorna av GUSTAF BONDES märklige *Inträdes tal om vetenskapernes fortplantning*. Några andra exempel bland de 100 titlarna är CARL DELEENS *Bocken* där alla ord börjar på bokstaven B, en trevligt illustrerad drömbok från 1854, två sammanbundna upplagor av JONAS HALLSTRÖMS populärbiografi över GUSTAV VASA, två biografier över KARL XIV JOHAN, den första svenska upplagan av SHAKESPEARES *Hamlet* och ett antal småskrifter av J. O. WALLIN.

Trevlig läsning!

MATS REHNSTRÖM

STOCKHOLM 2015-01-13

www.matsrehnstroem.se | rehnstroem@svaf.se

1. (ADLERSPARRE, C. A.) *Anders Fryxell såsom politisk och historisk skriftställare*. Med anledning af ingressen uti hans senaste arbete: "Om aristokratfördomandet i svenska historien, jemte granskning af tvenne blad i professor Geijers trenne föreläsningar". Sthlm, Hörbergiska boktryckeriet, 1846. 12:o. 39 s. Tagen ur band men med bevarat tryckt omslag. Oskuren. Obetydligt solkig. *400

Setterwall Svensk historisk bibliografi 238. Med en tryckt dedikation till E. G. Geijer, "fäderneslandets prydnad och stolthet". Inlägg i debatten kring Fryxells stridsskrifter mot Geijer.

2. (ARFWEDSON, C. D.) *Spionen i den förnämna världen i Stockholm*. Eller en och annan upptäckt om höga narrar, främmande äfventyrerskor och inhemska skojare, af en roturier. Första akten. Sommaren. Sthlm, Elméns & Granbergs tryckeri, 1831. 8:o. 34 s. Häftad i samtida gråpappersomslag. Små maskhål i inre marginalen, på främre omslaget åtta och i slutet minskat till tre stycken. Maskarna har även ätit upp några bokstäver. Musäten i nedre marginalen från s. 19 och framåt, dock utan bokstavs förlust. Samtida signatur, "C. G. F.", på omslagets insida. Sista fyra opaginerade sidorna med bokannonser saknas här. *250

Klemming Sveriges dramatiska litteratur s. 251. Akrell Stockholmiana 959. En andra upplaga trycktes samma år. Någon fortsättning utkom ej. Författarattribueringen är inte helt säkerställd och H. Wretman har utpekats som ett alternativ till Arfwedson som författare. L. Manderström var en av de karikerade under namnet baron Slusk och F. Ridderstolpe var Djurgårds-skojaren i denna ryktbara pamflett.

3. [Armfelt] *Sammandrag af handlingar, protokoll och utslag uti det emot Gustaf Mauritz, med de flere, upptäckte och afdömde högmål rörande förräderie och wådliga stämplingar emot konungen och riket*. På nådig befallning i möjligaste korthet författadt til deras tjenst, som icke hafwa tillfälle, råd och lägenhet, at de i högmålet af trycket utgångne widlyftige handlingar m.m. köpa eller läsa. Sthlm, Kongl. tryckeriet, 1794. 4:o. (16) s. Tagen ur band. Enstaka lagerfläckar. Samtida bläckpaginering. *900

Bring Rättegångshandlingar 758:8. Detta är kortversionen rörande den rättegång där Gustaf Mauritz Armfelt anklagades för att konspirera mot Sverige och Reuterholm.

4. (BANÉR, ANNA) *Kärleks-händelser emellan herr Eric Gusstafson Stenbock och fru Malin Stensdotter Sture* till Hörningsholm. År 1573. Sthlm, B. Nestius, 1828. 8:o. 16 s. Häftad och oskuren samt insatt i ny gråpappersryggrensa. Lager- och små-

fläckig på sina håll. Vikta hörn.

*1000

En tidigare upplaga utkom 1752. Efter mosterns Sigrid Stures berättelse uppsatt av Anna Banér, vars egen handskrift lär ha funnits på Hörningsholm. Utgivaren har följt en avskrift, besörid av Beata Stenbock. Om utgivarskapet till 1752-års upplaga har tvistats, antingen är det Olof von Dalin eller Bengt Bergius.

5. BELLMAN, C. M. *Hvad behagas?* Andra upplagan. Sthlm, H. G. Nordström, 1833. 8:o. (2),70 s. Häftad och oskuren samt insatt i en ny gråpappersryggrensa. Bra ex. *1250

Lundstedt Sveriges periodiska litteratur 240. Tidningen utkom första gången 1781 och innehåller förutom texter av Bellman själv, även bidrag av bl.a. Olof Kexél och Bengt Lidner, t.ex. dikten "Ömheten". Denna upplaga är utgiven av Per A. Sonden.

6. (BERGKLINT, O.) *Välgörandet*. Skalde-dikt. Belönt af sällskapet Utile Dulci. Sthlm, H. Fougte, 1774. 8:o. (6),34 s. Enkelt pergamentryggbd från 1900-talets mitt med brunmarmorade pärmpapper. Sporadiska småfläckar. Stort ex. ur Hjalmar Gustafssons bibliotek. *1000

Äreminne på vers över Ostindiska kompaniets f.d. direktör Claes Grill. Utile Dulci utlyste 1772 en tävling över detta ämne. Bergklint var den ende som lämnade ett bidrag, trots att sällskapet 1773 ytterligare förlängde tävlingstiden.

7. BERGMAN, J. M. *Resa i Rhentrakterna*, Schweiz och södra Frankrike, sommaren 1845. Falun, P. Huldbergs boktryckeri, 1845. 8:o. 101,(3 blanka) s. Häftad i enkelt och nött brunt omslag. En reva upptill på det främre. Lös i häftningen i början och mot slutet. Sista blanka bladet fläckigt. *350
"Jag vill för en tid utbyta Fahlu roströk mot söderns klara himmel. Jag skyndar från kråkrisets och enbärsbuskarnes fädernesland dit der myrten och oliv växa". Johan Magnus Bergman (1792-1867) var läkare, bruksägare och fabrikant i Falun.

8. *Berättelse til riksens högloflige ständer om den förordnade barnhus- och hospitals-deputationens giöromål*, sedan sidsta riksdag. Sthlm, Kongl. tryckeriet, 1761. 4:o. 36,(12) s. Häftad. Genomgående dammig. Sista bladet delvis loss. Stort ex. *1500

Bring Riksdagshandlingar s. 49. De opaginerade sidorna består av åtta tryckta tabeller.

9. *Berättelser om de skälmstycken och bedrägerier som allmännast bedrifwas i de förnämsta af Europas hufwudstäder*. Utgifne till warning för resande af C. F. Leo. Sthlm, J. Beckman, 1848. 12:o. VIII,64 s. Tagen ur band. Bra ex. *1500

”C. F. Leo” är enligt Linnströms ”Svenskt boklexikon” en pseudonym för en okänd tysk författare. Innehåller en mängd små anekdoter om fräcka bedrägerier begångna runt om i Europa, huvudsakligen i Paris. Det finns anledning att se upp med ”Den falska madame Lafarge”, ”Den blåa dominon”, ”Agenten wid säkerhetspolisen”, ”Den lilla bollkastaren”, ”Insamlaren för de brandskadade i Hamburg” och ”Pariser-dandyn”.

10. BONDE, G. *Inträdes tal om vetenskapernes fortplantning*, då hans excellence, riksrådet greve Gustaf Bonde, första gången intog sit rum, såsom ledamot, i kongl. Vetensk. akademien, den 23 juli 1748. Sthlm, L. Salvius, (1748). 8:o. 32 s. Tagen ur band. Gamla klistermarmorade snitt. Några hundöron. En mindre fuktfläck i nedre yttre hörnet på titelbladet. Några småfläckar på s. 16-17. *900
En andra upplaga utkom 1764. De sista två sidorna utgörs av ett svar av Vetenskapsakademiens dåvarande preses Carl Fredrik Ribe. Intressant skrift där Gustaf Bonde (1682-1764) blottlägger sitt för samtiden omoderna synsätt på naturvetenskapen: ett sökande efter en sann alkemi, en magi där de verkliga auktoriteterna fortfarande var Hermes, Zoroaster, Moses och kinesiska mästare. Talet mottogs sannolikt med viss skepsis i Sveriges lärda kretsar, förutom kanske av blivande ledamoten J. G. Wallerius som var inne på samma linje.

11. BONDE, G. *Inträdes-tal om vetenskapernes fortplantning*, då hans excellence, riksrådet greve Carl Gustaf Bonde, första gången intog sit rum, såsom ledamot, i kongl. Vetensk. akademien den 23 juli 1748. Andra gången tryckt. Sthlm, L. Salvius, 1764. 8:o. 32 s. Häftad och oskuren. Titelbladet lagerfläckigt. *900

Trycktes första gången 1748. Här har Bonde fått ett extra förnamn! De sista två sidorna utgörs av ett svar av Vetenskapsakademiens dåvarande preses Carl Fredrik Ribe. Intressant skrift där Gustaf Bonde (1682-1764) blottlägger sitt för samtiden omoderna synsätt på naturvetenskapen: ett sökande efter en sann alkemi, en magi där de verkliga auktoriteterna fortfarande var Hermes, Zoroaster, Moses och kinesiska mästare. Talet mottogs sannolikt med viss skepsis i Sveriges lärda kretsar, förutom kanske av blivande ledamoten J. G. Wallerius som var inne på samma linje.

12. (CAJANDER, Z.) *Bidrag till gödsel-läran af en praktisk lärare i landthushållning*. Utgifven av Sakari. Sthlm, F. L. Blomqvist, 1861. 8:o. 62,(1) s. Enkelt rött klotryggbd från 1900-talet. Det lite solkiga tryckta omslaget klistrat på pärmarna. Delvis ouppskuren. Ur Hjalmar Gustafssons bibliotek. *300

Zacharias Cajander (1818-95) var agronom, född i Finland.

13. CARLING, O. *Om himale-kornet och kornodling i allmänhet*. Sthlm, B. M. Bredberg, 1832. 8:o. (2),96 s. Tagen ur band. Gamla blåstänkta snitt och

lätt lagerfläckig. *500

Hebbe Den svenska lantbrukslitteraturen 1201. Beskrivning av en asiatisk kornsort som namngivits efter Himalaya. Olof Carling (1787-1834) var född i Finland och professor vid Lantbruksakademien samt ansvarig för dess experimentalfält.

14. CARLSON, G. von. *Tal, med utkast til falkslägtets, i synnerhet de svenska arternes, indelning och beskrifning*; hållet för kongl. Vetenskaps akademien vid præsidiij nedläggande den 31 jan. 1798. Sthlm, J. P. Lindh, 1798. 8:o. (2),30 s. Med grav. titelvinjett. Häftad, oskuren och ouppskuren samt insatt i en ny ljusbrun ryggpappersremsa. Enstaka små lagerfläckar. *1200

Friesen Öfversigt af Sveriges ornithologiska litteratur s. 26. Beskriver sammanlagt 16 olika rovfågelsarter, bl.a. havsörn, fiskjuse och ormvråk. En stor del av författarens samling av uppstoppade fåglar på Mälby i Södermanland hade avbildats och utgivits som det berömda ”Museum Carlsonianum”, ett av den svenska zoologiska litteraturens mest praktfulla verk.

15. CELSIUS, O. *Tal om smak uti den svenska, så bundna, som obundna vältaligheten*; hållit i kongl. Vetensk. akademien, vid præsidiij afläggning, den 3 februari 1768. Sthlm, L. Salvius, 1768. 8:o. 64 s. Med en inklistrad grav. titelvinjett. Tagen ur band. Några markeringar med svag rödkrita. En kraftig rostfläck i inre marginalen på s. 47-48. *650

Svarstalet av Pehr Wilhelm Wargentin. Celsius tal om smak och osmak i poesin, i vilket han bland annat berörde Runius, Freses och Dalins arbeten, gav upphov till flera följdskrifter. Celsius ansåg att den svenska litteraturen över tiden utvecklades till det bättre: ”mycket, som af oss, såsom medelmåttigt, sättes på sidan, skulle i de förra tider för mäster-stycken blifvit ansedt”.

16. CHAPMAN, F. (H. af). *Tal, om de förändringar, örlogs-skepp undergått, sedan canoner började på dem nyttjas*; hållet för kongl. Vetenskaps akademien, vid præsidiij nedläggande, den 25 juli 1770. Sthlm, L. Salvius, 1770. 8:o. (2),28 s. Häftad, oskuren och ouppskuren. *1000

Utan graverad titelvinjett. Talet inleds med en historisk tillbakablick över örlogsskeppens beskaffenhet. Sedan följer en redogörelse för de tekniska svårigheter som uppstår vid tung beväpning och förslag till problemens lösning. Skeppsbyggar- en F. H. Chapman (1721-1808) adlades af Chapman 1772.

17. CREUTZ, G. P. *Atis och Camilla*. Skaldigt i fem sånger. Sthlm, (J. C. Holmberg, 1792). 8:o. Grav. titelblad, 3-45 s. Nött rött hfrbd med guldornerad rygg och marmorade snitt (Hedberg). Ryggen defekt upptill. Det graverade titelbladet snävt skuret. En tråkig fläck i nedre marginalen på s. 22. Med Axel Abramsons exlibris och

en handskriven tillskrift.

*1000

Med det av E. Åkerland graverade titelbladet. Dikten publicerades första gången i andra delen av Tankebyggarordens "Witterhetsarbeten" 1762 och trycktes första gången separat 1781. Förläggare för denna andra separata upplaga var J. S. Ekmansson som hade sin bokhandel på Norrebro i Stockholm. Grosshandlaren Axel Abramson (1855-1914) hade en fin boksamling som bland annat innehöll vittherhet, dramatik, litteratur- och teaterhistoria. Han var en av Gustaf Hedbergs tidiga stamkunder.

18. (DAHLGREN, C. F.) *Tal i P. B. på Barbaradagen år 1835*, jemte dryckesbalk, författade af sällskapet ordens-skald. Sthlm, P. A. Norstedt & söner, 1836. 8:o. 15 s. Tagen ur band och med en samtida marmorerad ryggrensa. Lite nött och med några småfläckar.

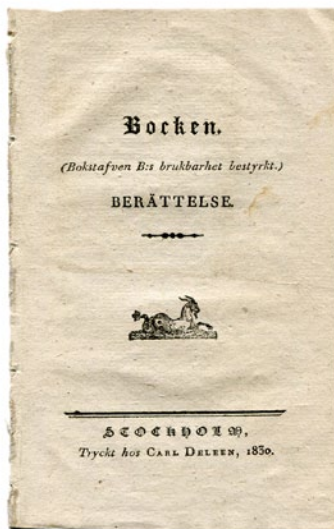
*750

Carl Fredrik Dahlgren (1791-1844) utbildade sig till präst i Uppsala och kom där i kontakt med fosforisterna. Tillsammans med A. J. Cnattingius stiftade han Manhemsförbundet och var sedermera även mycket aktiv i Bellmanska sällskapet, Aganippiska sällskapet och Par Bricole. Han publicerade texter i kalendrar och tidskrifter, och då främst "Phosphoros", men fick sitt genombrott som författare 1819 med samlingen "Mollbergs epistlar". Dahlgren var en av de mest aktiva deltagarna i fosforisternas kommitté för utgivandet av "Markalls sömnlösa nätter" och skrev där "Andra natten" tillsammans med Livijn. Han var även en av utgivarna bakom tidningen "Kometen" som utkom 1825-27.

19. (DELEEN, C.) *Boken*. (Bokstafven B:s brukbarhet bestyrkt.) Berättelse. Sthlm, C. Deleen, 1830. 8:o. (4) s. Tagen ur band. Har varit vikt. Obetydligt solkig titelsida.

*1500

Linnström "Svenskt bok-lexikon" hävdar att Deleen är författare men Bygdén har valt att inte ta upp uppgiften i sitt "Anonym- och pseudonymlexikon". Den lilla berättelsens alla ord börjar på b - en prestation trots det lilla formatet!

20. *Den tillförlitligaste drömboken*. Med öfver 100 roliga figurer. Sthlm, P. G. Berg, 1854. 16:o. (2),92 s. Smutstitelbladet med illustrerat ramverk. Med en mängd illustrationer i texten. Tagen ur band. Finger- och småfläckig med t.ex. praktiskt taget genomgående fuktränder i övre marginalen och en expanderande fläck i nedre marginalen från s. 51 till slutet. Vikta hörn och enstaka marginalnagg.

*1800

Den alfabetiska delen börjar på s. 17 från "Accacia. Att se en sådan är farligt. Lukten af dess blommor: bedrägeri" till "Örter. Fattigdom".

21. *Dumbomiana*. Eller samling af de mer och mindre hög- och respektive herrar dumbomars mogna infällen, kloka svar, utlåtelse, maximer, tänkespråk, anekdoter och mera sådant. Af Johan Harfström. Sthlm, Kumblinska boktryckeriet, 1804. 8:o. 46 s. Tagen ur band. Gamla röststänkta snitt. Titelsidan ngt solkig.

*2500

Innehåller inledningsvis Kellgrens "Dumboms leverne" och i övrigt en mängd på temat passande anekdoter. På titelsidan devisen: "Ridende dicere verum, quid vetat?" d.v.s. "Vem förbjuder mig att skrattande säga sanningen?"

22. (EKEBLAD, C.) *Wid theas kongl. majestäters, hans kongl. maj:ts, vår allernådigste konungs, konung Adolph Friedrichs, Sweriges, Göthes och Wendes konungs &c. &c. &c. samt thes högtälskelige gemåls, hennes kongl. maj:ts, vår allernådigste drottning, drottning Lovisæ Ulricæ kröning*, som sker then 26 november 1751, kommer följande att i akt tagas. (Sthlm), Kongl. tryckeriet, (1751).

8:o. (40) s. + (EKEBLAD, C.) *Wid hans kongl. maj:ts vår allernådigste konungs, konung Adolph Friedrichs hyllnings-act*, som sker then 28 novembr. 1751, kommer följande at i akt tagas. (Sthlm), Kongl. tryckeriet, (1751). 4:o. (8) s. Tagna ur band. Delvis lager- och småfläckiga. Fläckar på s. (5-8) i det första arbetet. Lite lös i häftningen. *1250

Akrell Stockholmiana 742 respektive 744. Mycket detaljerade anvisningar om kröningsdagens alla procedurer och ceremonier.

23. *En lustig historia och beskrifning om Esopi sällsamma lefwerne och äfwentyrer/ til nöje och tidsfördrif wid lediga stunder, af fransöskan öfwersatt.* Sthlm, Kongl. finska tryckeriet, 1766. 8:o. 89,(7) s. Ngt nött, ljusbrunt hfrbd från 1900-talets första hälft med sparsamt guldornerad rygg, röd titel- och grön deltiteletikett samt röda snitt. Enstaka lager- och småfläckar. Titelbladets och sista bladets innermarginaler solkiga och förstärkta. Liten förstärkning även överst på baksidan av titelbladets. *1800

Översatt av Samuel Olof Tilas, möjligen efter Claude Gaspar Bachets "Vie d'Esopé". I sista sidans bokhandelsannons anges att skriften såldes "jemte 3:dje samlingen af Historiskt och moraliskt tidsfördrif, i boklådan wid Stora kyrkobrinken näst intill gamla banqven snedt öfwer ifrån Stor-kyrkan i Stockholm". Dessa samlingar gavs ut av Bengt Holmén och Daniel Axel Tilas. Stämpeln är sannolikt en förlags- eller kontrollstämpel.

24. ENGLUND, J. A. *Sånger om natten.* Andeliga sånger och poemer. Sthlm, I. Hæggström, 1869. Stor 8:o. 39 s. Klistermarmorert pappband från 1900-talets första hälft med lätt nött rygg. Medbundet omslag. Sista bladet med fuktrand i nedre marginalen. Obetydliga små fläckar och marginalnagg. Främre omslagets baksida med dedikation från författaren och anteckningar om densamme. Gustaf Berndtssons exlibris. *350

Förlagd av Ernst Berg, Östersund. Anteckningen berättar att Jakob Albert Englund (1823-1914) var kyrkoherde i Nederluleå och att detta var ett gåvoexemplar till G. Claëson. Englund var en flitig skriftställare inom kyrkans och hembygdens ämnesområden.

25. FANT, E. M. *Läro-bok för begynnare uti allmänna historien.* Utgifwen. Sjette upplagan; tillökt till närvarande tid. Sthlm, A. Gadelius, 1818. 12:o. 76 s. Enkelt brunt klotryggbd från 1900-talet med marmorerade pärmar. Gamla pärmspeglar klistrade mot pärmarnas insidor. Bra inlaga med några enstaka småfläckar, t.ex. från s. 72 till slutet.

Med Oscar August Montelius namnteckning och Oscar Montelius namnteckning, den senare daterad 1906. Ur Hjalmar Gustafssons bibliotek. *500
Första upplagan utkom 1797 och följdes senare av sammanlagt sju upplagor, den sista 1825. Riksantikvarien Oscar Montelius hade sannolikt ärvt boken av sin pappa med samma namn.

26. FERSEN, A. von d.ä. *Til hans kongl. maj:ts landt-marskalkens, general-lieutenantens och commendeurens af kongl. Swärds-orden, högwälborne herr grefwe Axel Fersens tal*, så han/ med ridderskapets och adelens deputerade, af-lade theras underdåniga hälsning then 22 oct. 1760. Sthlm, Kongl. tryckeriet, (1760). 4:o. (4) s. Oskuren. Pappersförlust upptill i ryggen. *400

Bring Riksdagshandlingar s. 48.

27. GEIJER, E. G. *Der kleine Köhlerknabe.* Aus dem Schwedischen des J. [!] G. Geijer, übersetzt von W. Kahleis. [=omslagstitel]. Sthlm, J. W. Lundbergs Buchdruckerei, 1856. 8:o. 4 s. Häftad i ngt nött och solkigt tryckt omslag. Ouppskuren. Revor i ryggen som gör att arbetet delvis är loss i häftningen. *600

Wolfgang Kahleis (1825-72) var språklärare i Örebro. Översättning av "Den lille kolargossen".

28. GRANBERG, P. A. *Försök till äreminne öfver rikskanslern Axel Oxenstjerna*, grefve till Söder-Möre m.m. Sthlm, C. F. Marquard, 1809. 8:o. 82 s. Tagen ur band. Gamla röda snitt. Aningen lagerfläckig. *400

Granberg tilldelades "andra guldpenningen" av Svenska akademien 1807 för en tidigare version av detta arbete, som nu blivit omarbetat. Per Adolf Granberg (1770-1841) var en produktiv historiker och skönlitterär författare och skrev bland annat dramer i Kotzebues stil och oftast i historiska miljöer. Han grundade 1810 tillsammans med C. Elmén ett eget boktryckeri.

29. GRILL, A. U. *Tal, om naturalie samlingen på Söderfors.* Hället för kongl. Vetenskaps academien vid præsidiij nedläggande den 13 maji 1795. Sthlm, J. P. Lindh, 1796. 8:o. (2),36 s. Med grav. titelvinjett. Häftad och oskuren med en samtida gråpappersryggremsa. Titelsidan och sista sidan lite solkiga och nötta. Mer eller mindre genomgående fuktfläck i nedre yttre hörnet. *2000

Med svar av Johan Carl Wilcke på sidorna 34-36. Med hjälp av sin bruksläkare Per G. Lindroth byggde Adolph Ulric Grill upp sitt naturaliekabinett och det vårdades sedan även av Grills änka. Den jättelika naturaliesamlingen, som omfattade omkring 600 fåglar, lika många snäckor och ett femtiotal däggdjur, skänktes så småningom till Vetenskapsakademien

1828, men var då delvis förstörd av mal.

30. (GRÅBERG av HEMSÖ, J.) *Dag-bok öfver blockaden af Genua år 1800*. Författad af en på stället varande svensk. Sthlm, Deleen och Forsgren, 1801. 8:o. Grav. titelblad, 99 s. & 1 utvikbar grav. karta. Tagen ur band. Några tråkiga fläckar på s. 6-8 och en rostfläck i texten på s. 33-35. Sista bladet med en liten reva i yttermarginalen. Kartan har en gammal lagad reva. *450

Jacob Gråberg (1776-1847) gick tidigt till sjöss och blev så småningom svensk konsul i Genua, Tanger och Tripolis. Influ-erad av den italienska adelns namnskick kallade han sig "Gråberg af Hemsö" eller "da Hemsö" efter sin gotländska hemort. Han författade en lång rad skrifter inom skilda ämnen, men mest inom geografi och statistik. Vid hans död karaktäriserade Vetenskapsakademiens minnestecknare honom dock som mera flitig och skrivglad, än grundlig och noggrann och nutida vetenskapsmän sammanfattar hans skrifter som huvudsakligen "dilettantiska compilationer". Han var enligt uppgift medlem i 68 akademier och lärda samfund.

31. [Gustav Vasa] (HALLSTRÖM, J.) *Konung Gustaf den förstes bedrifter*, författade i anledning af dess på Riddarhus-torget upreste bild. Sthlm, L. Wennberg, 1774. 8:o. 31,(1) s. Med porträtt i träsnitt av Gustav Vasa på titelbladets baksida. + (HALLSTRÖM, J.) *Konung Gustaf den förstes bedrifter*, författade, i anledning af hans på Riddarhus-torget i Stockholm upresta bild, 1774. Örebro, J. P. Lindh, 1787. 8:o. 31,(1) s. Med porträtt i träsnitt av Gustav Vasa på titelbladets baksida. Mörkgrönt klotryggbd med handskrivnen titeletikett på främre pärmen. Sporadiska småfläckar och andra arbetet med fuktränder. Med Trolleholms biblioteks exlibris och Carl Trolle-Bondes monogramstpl. *3000

Setterwall Svensk historisk bibliografi 1058. Utkom i ett flertal upplagor och översattes även till finska. Porträtten i de båda upplagorna är helt olika. Örebroupplagans porträtt är en dålig avbildning av statyn över kungen som står utanför Riddarhuset i Stockholm.

Konung GUSTAF den Förste.

Konung GUSTAF
Den Första.

32. [Görtz] (PIHLGREN, G.) *Berättelse, huru hollstenske geheime-rådet baron Georg Hindric von Görtz blef arresterad*, i Tanums prestgård 1718. Sthlm, F. B. Nestius, 1828. 8:o. 24 s. Häftad och oskuren samt insatt i ny gråpappersryggrensa. Enstaka lagerfläckar. *1250

Setterwall Svensk historisk bibliografi 3122. En tidigare upplaga utkom 1770.

33. (HARLINGSON, S. G.) *Skalde-barnens fågnad på Öst-götha helicon*, då kongl. maj:ts troman och biskop öfver Linköpings stift, högvördige herren, herr doct. Petrus Filenius, i sitt höga ämbete invigdes i Stockholm, den 29 nov. 1761, yttrad af S. G. H. Sthlm, L. Salvius, (1761). 4:o. (4) s. Några obetydliga revor och nagg. Fint ex. *1000

Filenius efterträdde A. O. Rhyzelius som biskop i Linköping. Samuel Gustaf Harlingson (1740-1810) utnämndes 1772 till amanuens vid domkapitlet och bibliotekarie på stiftsbiblioteket i Linköping, 1783 till konsistorienotarie och 1792 till lektor i historia vid gymnasiet. Han prästvigdes 1798 och utsågs till kyrkoherde i Landeryd samt fick 1803 professors namn, heder och värdighet. Han skrev en hel del tillfällighetsvers av detta slag. Hans viktigaste insats var kanske som älskad lärare till en rad framstående östgötar, inte minst bland den nya skolans blivande författare och förkämpar.

34. *Herde-qwäde om den swartsjuka Tyrsis*. Sthlm, L. Salvius, 1749. 4:o. 20 s. Tagen ur band och insatt i ny gråpappersryggrensa. En del lager- och småfläckar samt en svag fuktrand i övre marginalen. Sista sidorna med ett obetydligt maskhål nederst i yttre hörnet. *2500

Det anonymt utgivna kvädet är en dialog på vers där den svartsjuka Tyrsis söker upp den kloka gubben Tamir, som med uppbyggligt tal lindrar hans plågor.

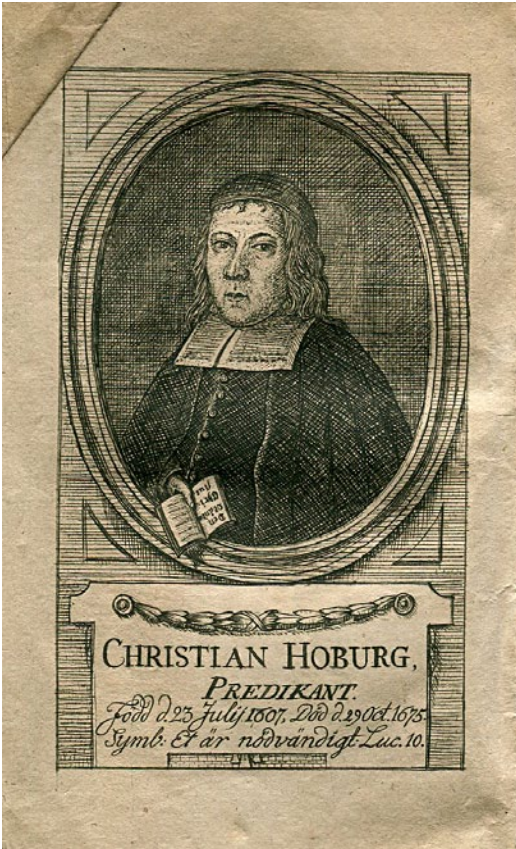
35. HILDEBRAND, B. E. *Inträdes-tal hållet i Svenska akademien den 20 december 1866*. Sthlm, P. A. Norstedt & söner, 1867. 8:o. 36 s. Häftad i brunt omslag med äldre tillskrift i bläck: "Inträdestal i Sv. akad." Bra ex. *650

Särtryck ur "Svenska akademiens handlingar". Hildebrands inval i Svenska akademien grundade sig bl.a. på hans kunskaper om medeltidssvenskan. Hans inträdestal behandlar företrädaren Lars Magnus Enbergs liv och verk. Hildebrands litterära smak var enligt "Svenskt biografiskt lexikon" ålderdomlig, "när han läste Strindberg, fick han huvudvärk"!

36. HISINGER, W. *Tal, innehållande en öfversigt af hvad som är bekant af Sveriges jordyta* och dess jordhvarf hållet för kongl. Wetenskaps-academien, vid præsidiij nedläggande derstädes den 13 febr. 1811. Strängnäs, A. J. Segerstedt, 1811. 8:o. 32 s. Med grav. titelvinjett. Häftad. Enstaka småfläckar.

Med en fuktrand från titelbladet till s. 8. *1000
Svarstalet av Jöns Svanberg.

37. (HOBURG, P.) *Den hatade prästmannen Christ. Hoburgs lefvernes-beskrifning*, uppsatt af dess son. Öfversättning. Andra uplagan. Sthlm, J. C. Holmberg, 1792. 8:o. Grav. porträtt, 38,(2 blanka) s. Häftad och oskuren i nött samtida marmorerat omslag. Ryggen delvis defekt. Genomgående ngt dammig. En pappersförlust i övre marginalen på s. 11. *1200

Första svenska upplagan utkom 1777. Sannolikt översatt av utgivaren, Andreas Sylvenius, som försett arbetet med en tryckt dedikation till den kungliga bibliotekarien, Johan Björnstierna. Sylvenius återutgav 1793 "Den okände Kristus" av Christian Hoburg. Christian Hoburg (1607-75) var tysk teolog och mystiker som blev mycket läst i radikala pietistiska kretsar. Den första av hans skrifter som utkom på svenska trycktes 1731 och nya arbeten översattes så sent som 1818-19.

38. HOLBERG, L. *Plutus eller process emellan fattigdom och rikedom*. En heroisk comoedie uti fem öppningar. Öfversatt ifrån danskan. Västerås, J. L. Horn, 1781. 8:o. 62 s. Tagen ur band. En mindre fuktfläck i nedre marginal och hörn från titelbladet till s. 6, som sedan återkommer sporadiskt. Lös i häftningen och några blad loss. Ställvis nära skuren

i övre marginalen. Saknar det opaginerade bladet på slutet med bokannonser. *1750

Klemming Sveriges dramatiska litteratur s. 120. Bibliotheca danica IV:324. Ehrencron-Müller Bibliografi över Holbergs skrifter III, s. 121 som inte nämner bokkatalogen på slutet. Han påpekar däremot att översättaren tagit sig vissa friheter. Publicerades även som en del av "Samling af bar. L. Holbergs med fleres förswänskade comoedier" 1781.

39. (HÖPKEN, A. J. von) *Tal, om yppighets nytta*. Hållit för kongl. svenska Wetenskaps academien, år 1740 af A: J: v. H. Sthlm, sal. J. L. Horrn's enkia, af C. J. Röpke, 1741. 8:o. 20 s. Tagen ur band, med gamla rödstänkta snitt. En aning bruntonad *1200
Med ett förord undertecknat av utgivaren "J. L." och daterat i Stockholm den 25 juni 1741. Höpken försvarar i detta uppmärksammade tal lyxvarors tillverkning i Sverige och dess ekonomiska nytta. Han har Mandeville som inspirationskälla. Höpken var tillsammans med Tessin Vetenskapsakademiens främsta tillskyndare i den politiska maktens centrum.

40. INGEMANN, B. S. *Noveller*. Öfversättning. Kristianstad, F. F. Cedergréens boktryckeri, 1829. 12:o. 73,(1 blank),1-34 s. Tagen ur band och med gamla grönsprängda snitt. Enstaka lager- och småfläckar. Fuktfläckar i övre marginalen på s. 5-12 och 31-40 samt i den avslutande pagineringsföljden från s. 15 till slutet. *800

Översatt från danskan. Innehåller "Den gamlen israeliten" och "Grafwärden" med separata pagineringar.

41. (INGEMANN, B. S.) *Helias och Beatricia*. En saga från fjerde århundradet. Öfversättning. Strängnäs, C. E. Ekmarck, 1819. 8:o. 44 s. Häftad i samtida gråpappomslag med en urklippt tryckt titel klistrad på främre omslaget. Bra ex. med E. H. Pihls namnteckning. *500

Översättning från danskan av P. G. Engman.

42. *Instructions-bok för sjö-artillerister*. Karlskrona, P. E. Flygare, 1824. 8:o. 24 s. Häftad i samtida gråpappomslag. Bra ex. *500

43. [Karl XIV Johan] (LAPIERRE de) CHÂTEAUNEUF, (A. H.). *Konung Carl XIV Johans fältherre-bana*, före dess utkorande till svensk thronföljare. Öfversättning. Sthlm, H. A. Nordström, 1823. 8:o. (2),59,(1 blank,2) s. Häftad i samtida marmorert pappomslag. Med en förvärsanteckning av Elof von Celsing daterad den 9 september 1921. Från Biby. *1500

Setterwall Svensk historisk bibliografi 4125. En ny upplaga utkom 1827. De sista två opaginerade sidorna med bokreklam. Det franska originalet utkom 1810 som del 17 av författarens

verk om de franska marskalkarna. Av förvärvsanteckningen framgår det att Elof von Celsing köpt skriften på auktion efter sin farbror Gustaf Celsing.

44. [Karl xiv Johan] (LUNDBLAD, J. F. af) *An-teckningar till prinsens af Ponte Corvo, Sveriges utkorade kronprins, Johan Baptist Julii, lefverne*. Med porträtt. Örebro, N. M. Lindh, 1810. 8:o. Grav. porträtt,(2),38 s. Marmorerat pappbd med vinröd titeletikett (G. Christoferson). Det röda tryckta omslaget medbundet. På baksidan av det främre omslaget och även på baksidan av porträttet märken och fläck efter en gammal auktionslapp. Inlagan lite lagerfläckig och med några revor i inre marginalen. Ur Kurt Winbergs bibliotek. *1000

Setterwall Svensk historisk bibliografi 4120. Porträttet grav-erat av C. G. Lundgren. Sålde först med endast detta porträtt av Karl Johan och senare utökad med ytterligare två förestäl-lande Desideria och Oskar. En av de första presentationerna av den nyblivna kronprinsen Karl Johan.

45. KIERMAN, G. *Til hans kongl. maj:t, borg-mästarens i Stockholm och borgare-ståndets tale-mans, hr. Gustaf Kiermans tal*, då han med borgare-ståndets deputerade, af-lade theras underdåniga hälsning then 22 oct. 1760. Sthlm, Kongl. trycke-riet, (1760). 4:o. (4) s. Har varit vikt. *250

Bring Riksdagshandlingar s. 48. Gustaf Kierman (1702-66) var en synnerligen expansiv köpman i Stockholm som kom att äga handelsrörelse, varv, ett flertal bruk och gods samt fastigheter. Han var en av frihetstidens mest aktiva politiker i borgarståndet och tillhörde ledarskiktet inom hattpartiet. Han var verksam både i riksdagen och lokalt i Stockholms styrelse samt inom Riksbanken. Där var han samtidigt själv en stor låntagare för att finansiera sina många affärsprojekt. Hans del-

tagande i växelkontoren och mössornas övertagande av mak-ten underminerade hans ställning och han dömdes till livstids fängelse 1765 samt dog på Marstrand fästning.

46. KIERRULF, C. A. *Tilforladelig oplysning om de hemmelige og forberedende aarsager til den nu-værende krig imellem Sverrig og Rusland* for aarene 1788 og 1789, samt tilstanden og tankemaaden i Sverrig 1790. Köpenhamn, J. R. Thiele, 1790. 8:o. 55 s. Enkelt mörkbrunt hklbd från mitten av 1900-talet med stänkdekorerade pärmar. Tryckt på blåtonat papper. Litet hål i övre marginalen på titel-bladet. Småsolig på sina håll. Två blad felbundna. Ur Hjalmar Gustafssons bibliotek. *2500

Bibliotheca danica II:495. Åhlén & Åhlén Censur och tryck-frihet 17.313a. Carl Andreas Kierrulff var född 1755 och verksam band annat som journalist och huspredikant innan han 1789 rymde utomlands efter att ha anklagats för förgrip-liga uttalanden från predikstolen gentemot Gustav III. Han publicerade i Köpenhamn ett flertal broschyrer som kom att leda till polisingripanden, då de var mer än lovligt kritiska mot Sverige och i synnerhet mot Gustav III. Alla Kierrulfs skrifter förbjöds i Sverige och Gustav III lyckades även förbjuda en del av dem i Danmark.

47. *Kraftiga medel til fäderneslandets snara uphjelpande*; samlade och utgifne af en naturfors-kare. Sthlm, P. Sohm, 1809. 8:o. 36 s. Tagen ur band. *1750

Hebbe Den svenska lantbrukslitteraturen 855. Innehåller bl.a. uppgifter om växter och lavar som passar som föda till män-niskor och boskap. Med många hänvisningar till Fischerström, Linné, Retzius och andra samtida författare.

48. (KROK, J. P.) *Maxel, parodi på Axel, af Esaias Tegnér*. Med dedicationer till "Frithiofs skald", Mi-nerva och Argus, samt ett företal om litterärt tadel och beröm i allmänhet. Sthlm, C. Deleen, 1830. 8:o. 73,(1) s. Brunt klotryggbd från 1800-talets slut med svart ryggtiteltext. Med blå pärmar som delvis är ngt blekta. Inlagan med sporadiska fläckar, t.ex. i nedre yttre hörnet på s. 17-29 och i texten på s. 51. *225

Johan Peter Krok (1791-1868) var grosshandlare, litteratör och bl.a. utgivare av tidningen "Skämt och allvar på vers och prosa" 1827-28.

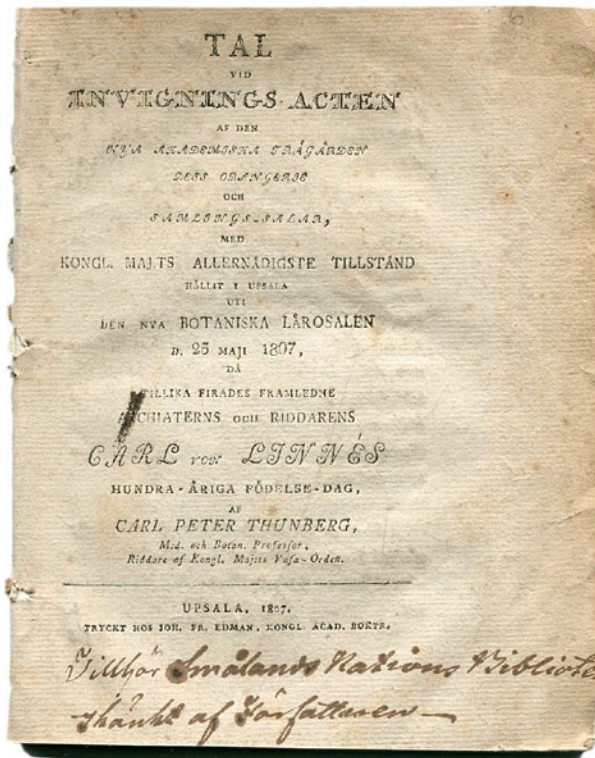
49. (KRUSE, W.) *Tankar om landshjelp/ åhr 1734*. Sthlm, B. G. Schneider, (1734). 4:o. (32) s. Tagen ur band. Lager- och småfläckig. Titelbladet delvis loss. Klumpigt påklistrat exlibris nederst på titelbladet med klisterfläckar och fuktränder som följd. C. G. Södergrens donationsexlibris till Växjö bibliotek och duplettmarkering. *750

På vers. Varianten med prisuppgift på sista sidan. Behandlar

Sveriges ekonomiska tillstånd. Wilhelm Kruse (1674-1739) var lantmätare och fick i uppgift att mäta upp Alingsås och dess omgivning i samband med etableringen av manufakturverket. Hammarsköld ansåg att Kruses rimmerier "ådagalägga fromhet och patriotism, men föga poetisk talent." Schück nämner Kruse som något av en nydanare genom "dikter med utpräglat utilitistisk karaktär, i vilka han förfäktade tidens merkantilism med särskilt avseende på manufakturverket i Alingsås. Men poet var han icke".

50. LEIJELL, C. *Tal, om anläggningen och nyttan af det slags bärags-arbete, som stoll-byggnad kallas*, hållit för kongl. Vetenskaps academi, d. 19 octobr. år 1751 af Carl Leijell, då han lade ned sit derstädes förda præsidium. Sthlm, L. Salvius, (1751). 8:o. (2),62 s. Med en grav. titelvinjett. Häftad och oskuren. En bläcknumrering i nedre marginalen på titelsidan. Småsolig och med smärre fläckar. *600

Svarstalet av Pehr Wargentin. Carl Leijell (1718-86) var mineralog och bergsman. 1736 blev han auskultant i Bergskollegium för att sedan anställas som kanslist där, varefter han blev notarie och sist proberare. 1752 blev han bergmästare, först i Södermanland och Östergötland, senare i Värmland. Med ålderns rätt slutade han 1785 och fick titeln bergsråd. I gruvor är schakten lodräta medan stollar är vågräta gångar insprängda i berget, ofta hade de funktionen att leda bort vatten.

51.

51. [Linné] THUNBERG, C. P. *Tal vid invignings-acten af den nya akademiska trädgården dess orangerie och samlings-salar, med kongl. maj:ts allernådigste tillstånd hållit i Upsala uti den nya botaniska lärosalen d. 25 maji 1807, då tillika firades framledne archiaterns och riddarens Carl von Linnés hundra-åriga födelse-dag.* Uppsala, J. F. Edman, 1807. 8:o. 72 s. Tagen ur band. Oskuren yttermarginal. Delvis lagerfläckig. En fläck på titel-sidan och en obetydligt beskuren samtida bläckanteckning i nedre marginalen: "Tillhör Smålands nations bibliote[k.] Skänkt af författaren". *1500
Soulsby A catalogue of the works of Linnæus 2646. Förordet, som är ett omtryck av den akademiska inbjudningsskriften, återfinns på s. 3-16 och är författat av P. F. Aurivillius. Botanicum i botaniska trädgården hade efter en långsam byggnadsprocess äntligen blivit färdiginnrett.

52. (LIVIGNI, F.) *Giannina e Bernardone, dramma giocoso per musica*, da rappresentarsi avanti ambile maestà loro; nell reggio teatro di Drottningholm M.DCC.LXXXVI. Sthlm, Stamperia reale, 1786. 8:o. (8),60 s. Häftad i turkmarmorerat omslag från 1800-talets slut med handskrivna titeletikett. En liten bit av nedre hörnet bortrivet på det bakre omslaget. Med Christian Hammers exlibris. *1250
Klemming Sveriges dramatiska litteratur s. 543 som inte namnger författaren. Fyra separattryckta sidor med ett svenskspråkigt sammandrag av innehållet finns medbundet i detta ex. Musiken av Domenico Cimarosa.

53. LJUNGQUIST, S. B. *Tal, om naturkunnighetens uphjälpande och nytta* i det allmänna, hållit för kongl. svenska Vetenskaps academi [...] då han lade af sit derstädes förda præsidium, den 24 oct. 1752. Sthlm, L. Salvius, (1752). 8:o. (2),68 s. Med grav. titelvinjett. Tagen ur band. Gamla stänkta snitt. Delvis loss i häftningen. En gammal bläcknumrering upptill på titelbladet. *500
Med svar av Pehr Wargentin på sista bladet. Författaren var Triewalds efterträdare som kapten mechanicus vid fortifikationen och adlades 1760 under namnet Ljungenstjerna. Talet inleddes med många exempel ur den internationella vetenskapshistorien och avslutas med andra ur det vardagliga livet.

54. (LUTH, A. P.) *Hastige larsmesso-tankar*, öfver det äckta fördrag, som faststältes emellan notarien vid ven. consistorium i Skara, välhövörddige och höglärde herren, herr magister Lars Svenonius, och högäreborna och dygdädra jungfrun, jungfru Maria Siberg, yttrade på brudgummens namnsdag och begges sälla bröllops dag, som firades på Kyrckotorp, larsmesso-dagen, 1756. Skara,

Moellers ænka, (1756). 4:o. (4) s. Tagen ur band. Lite småfläckig. Liten reva i nedre marginalen. Titelbladet med gammal numrering. På skrivpapper. *1000

Sallander Personversar tryckta i Skara 386. Undertecknad "Ax. L." Axel P. Luth (1708-81) var sin tids mest produktiva tillfällighetspoet i Skara stift. Han gav även ut en större samling psalmförsök.

55. (LUTH, A. P.) *Wid. Kyrkoherdens. I. Synnerby. Församling. Wälärewördige. Och. Höglärde. Magister. Herr. Anders. Northmans. Graf.* Låt. En. Dess. Forntida. Wän. Risa. Minnes-wård. Thenna. D. 20. Julii. 1758. Axäll. Ristade. Runor. Skara, 1758. 4:o. (4) s. Tagen ur band och insatt i ny gråpappersryggremsa. Liten fläck och gammal bläcknumrering i övre marginalen. Ur Dan Korn's samling. *800

Sallander Personversar tryckta i Skara 420. Denne förtecknar inte mindre än sex olika begravningsverser vid Northmans begravning. Axel P. Luth (1708-81) var sin tids mest produktiva tillfällighetspoet i Skara stift. Han gav även ut en större samling psalmförsök.

56. LYBECKER, C. *Skalde-stycken.* Sthlm, H. A. Nordström, 1796. Liten 8:o. Grav. titelblad, 32 s. Enkelt rött klotryggbd med röd titeletikett av skinn på främre pärmen. Snävt skuren i övre marginalen, annars stora marginaler. Charaden på s. 25 löst i samtida hand på s. 26 ("säng-kam-rat"). Med Gunnar Sjöqvists exlibris. *2500

Det trevliga graverade titelbladet med en oval vinjett där en författare sitter vid sitt skrivbord. Från en bokhylla hänger ett pappersark med texten: "Öde! Vörda min idoghet". Enligt företalet är verserna utgivna som de "hos flickan och bålen blifvit författade" och de 13 dikterna har titlar som "Drufvans tröstande förmåga", "Råd til secteriska flickor", "Åldrnas dryckessång", "Lofsång vid min ölstänka" och "Kärlekens och vinets påföljder". "Här finns också två personskrifter, bl.a. "Grafskrift öfver banco com. Schagerström". Hammarsköld var inte imponerad över Lybeckers verk: "Visserligen är tonen i hans få samlade Skaldestycken nog lättsinnig och fräck; men deremot omtalas suckar, tårar och ömma känslor så mycket mera, med ett tillgjordt, dystert språk. [...] Oaktadt denna ton hade någon likhet med de hesa rop, som nattfoglarne ifrån kyrkogårdarna upphäfvat, behagade den dock för en tid en stor del af allmänheten, som var hänförd af Lidner och i sin känslamma stämning underhållen genom några tid efter annat utgifna öfversättningar, av Werthers lidande, Ossians Skaldestycken, Youngs Nätter m.fl."

57. *Läsning för landthushållare i Östergöthland,* utgifwen af Östgötha kongl. hushålls-sällskaps förvaltnings-utskott, år 1834. Linköping, A. Petre, 1834. 8:o. 61 s. Enkelt mörkgrönt pappbd från mitten av 1900-talet. Det tryckta gråpappersomslaget

medbundet. Lagerfläckig. Med Axel Lundströms stpl. Ur Hjalmar Gustafssons bibliotek. *250

Hebbe Den svenska lantbrukslitteraturen 378. Utkom 1833-55. Utgiven av D. L. Kinmanson. En mycket omsorgsfull och utförlig genomgång av sällskapetets verksamhet och läget för lanthushållningen i Östergötland.

58. MALLETT, F. *Inträdes-tal, om astronomien uti dess närvarande tilstånd,* hållet för kongl. Vet. acad. den 6 augusti 1760. Sthlm, L. Salvius, 1760. 8:o. 19,(1) s. Häftad, oskuren och ouppskuren med en nyare ljusbrun ryggpappersremsa. *500

Exemplar utan titelvinjett. Svarstalet hölls av akademiens preses Gabriel Polhem. Fredrik Mallett (1728-97) var egentligen mer matematiker än astronom. Efter hemkomsten från en studieresa i England, som i hög grad ägnades åt det astronomiska instrumentmakeriet, blev han kallad till astronomie observator vid Uppsala universitet.

59. MARMONTEL, (J. F.). *Skrupeln, eller kärleken missnöjd med sig sjelf.* Af herr Marmontel. Öfwersättning. Göteborg, L. Wahlström, 1785. 8:o. 40 s. Tagen ur band. Enstaka småfläckar. Titelbladet med lagning i nedermarginalens baksida. *1500

En annan upplaga trycktes i Stockholm år 1800 och denna försågs 1802 med ny titel: "Den unga änckan". Originalen "Le scrupule" ingick i "Contes moraux" och hade tidigare publicerats på svenska i "Någre sedolärande historier" 1765. Wahlström tryckte på eget förlag sammanlagt sex olika översatta arbeten av Marmontel.

60. (MARSOLLIER des VIVETIÈRES, B. J.) *Leheman, eller fängelse-tornet uti Neustadt.* Dram i tre akter, med sång. Efter franskan af C. Nordforss. Uppförd på stora Kongl. teatern i Stockholm år 1805. Sthlm, Kongl. tryckeriet, 1805. 8:o. (2), 61 s. Tagen ur band. Titelsidan ngt solkig. Många vikta hörn. *850

Klemming Sveriges dramatiska litteratur s. 187. Översatt av C. G. Nordforss. Musiken av Nicolas Dalayrac. "Händelsen är i första akten i en vild och skogig bergstrakt i granskapet af Neustadt; i andra akten i en sal af detta slott; i tredje akten dels inuti, dels straxt utanför det dervarande fängelsetorn".

61. MAURE, M. *Lofsång, för judiska församlingen i Stockholm,* i anledning af hans kongl. maj:ts återkomst den 19 december 1788. Författad på hebräiska uti vers af Marcus Maure, och nu på svenska öfwersatt. Sthlm, J. C. Holmberg, 1788. 4:o. (7) s. Tagen ur band. Lite lös i häftningen. Liten reva i nedre marginalen på titelbladet. Fläckar i övre inre hörnet på de första bladen. *2000

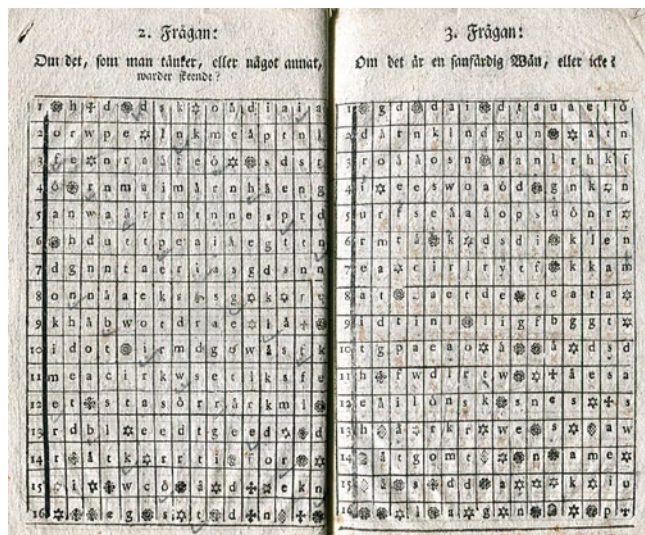
Avslutas med en bön. Hyllning till Gustav III under ryska kriget 1788-90. "Från din höga thron, Gustaf! / bland dina undersåtares tal, som du faderligen beskyddar, / skådade du på

de arme förströdde israeliter, / du kastade en nådeblick på dem och befalte: / en enda är alles vår fader, hwem wille störa det faderliga förbundet? / en enda gud har skapat oss, han är kärlekens gud; / hwem wille handla emot hans bud? / Då stodo våre bröder opp utur deras elände, / och nu, och alltid, då de för herranom stämma sina harpor, / warda de sjungande.” Hugo Valentin skriver apropå den första synagogan i Stockholm: ”Stora bemärkelsedagar för dynastien eller staten - glädjande tilldragelser i konungafamiljen, segrar eller fredsslut - plägade högtidlighållas i synagogan, på 1780- och 1790-talet bl.a. genom hebreiska sånger, på föreståndarnas föranstaltande författade av Markus Maure, av vars dikter flera utkommo av trycket i svensk översättning.”

62. (NACKREIJ, L. von) *Olympens beslut*. Opera. Upförd på hans kongl. maj:t konungens födelsedag d. 24 januarii 1778 i Wexjö. Sthlm, A. J. Nordström, 1778. 8:o. (6), 16 s. Tagen ur band. Två blad hårt skurna i övre marginalen där kniven snuddat pagineringen. Ett gammalt försättsblad med anteckningar av G.-O. Adelborg. *1500

Klemming Sveriges dramatiska litteratur s. 110. Lorents von Nackreij (1757-98) hade en militär karriär innan han 1789 slog sig ned på det förvärvade Föskeds bruk i Nyeds socken i hans barndoms Värmland.

63. *Ny konst at punctera*, upfunnen af en araber, och för detta ännu aldrig sedd, för sit påfund och raritet, efter manuscriptet til trycket befordrad af en Liebhaber dieser Kunst. På svenska öfversatt. Uppsala, J. Edman, 1770. 8:o. (24) s. Insatt i senare mönstrat omslag. Ngt småfläckig och med enstaka marginalnoteringar. *3000

Den s.k. punkterkonsten var en orakelteknik kommen till Europa från orienten och delvis inspirerad av astrologiska förebilder. Föreliggande skrift uppger sig presentera ”rätta nyckelen til arabernas konstiga lås” och på s. 9-24 återfinns tabeller vari svar på olika frågor kan utläsas, exempelvis ”Om det är en sanfärdig wän, eller icke?”, ”Hwad ens dröm mände be-

tyda?”, ”Om ägtenskapet blifwer lyckeligt?” och ”Om man kort, eller länge, lefwandes warder?” Ovanlig folkskrift.

64. OBBARIUS, L. V. *Enkla reglor för praktisk skogsskötsel*. Till skogvaktarens och den mindre skogsegarens tjenst. Sthlm, J. W. Lundberg, 1852. 12:o. 69,(1 blank,1) s. Häftad i ett senare mörkt marmorerat pappomslag. Oskuren inlaga. Det tryckta främre omslaget medhäftat. Med C. G. Engeströms namnteckning. *900

En andra upplaga utkom 1857. Wilhelm Obbarius (1823-85) var son till skogsforskaren Carl Ludwig Obbarius (1780-1860). Den senares biograf, Bengt Brynte, menar att boken kanske tillkom i samarbete mellan far och son.

65. (ODEL, A.) *Sagan om lagen och friheten*, Hjalmar och folket. Sthlm, L. L. Grefing, 1766. 4:o. (2),72 s. Titelsidan tryckt i rött och svart. Häftad i nött samtida klistermarmorerat pappomslag med trasig ngt senare gråpappersförstärkt rygg. Titeln skriven i kulspets på främre pärmen. Nedre inre hörnet bortrivet på titelbladet. Delvis lätt lagerfläckig och med hundöron. Ur Alkvetterns bibliotek och med Lundsbergs skolas exlibris. *1250

Sagan utkom i februari 1766 och är en politisk partsinlaga på Hattarnas sida. En andra del utlovas i slutorden men utkom aldrig.

66. PLANTIN, Z. Z. *Tal, om möjligheten af svenska målens och vigternas reduction*, hållet för kongl. Vetenskaps akademien vid præsidiij nedläggande, den 7 november 1787. Sthlm, J. G. Lange, 1788. 8:o. 32 s. & 1 utvikbar tryckt tabell. Med en grav. titelvinjett. Tagen ur band och med gamla röda snitt. Tabellen delvis lite bruntonad. *1500

Zacharias Zachariasson Plantin (1727-99) var inspektor över mått, mål och vikt i Vetenskapsakademien. Talet innehåller många exempel från bergsbruk och spannmålshandel.

67. PONTOPPIDAN, E. d.y. *Onde ordspråk, som fördärfwa goda seder*, wedergalde af guds heliga ord och det sunda förnuftet: i kärlek til gud och nästan, skrefne [...] och nu från danskan öfversatte, med et bihang i samma ämne. Sthlm, P. Hesselberg, 1767. 8:o. 96 s. Tagen ur band och med gamla röda snitt. Sidorna 51-62 helt loss i häftningen. *1500

Bibliotheca danica S:88. Översatt av Samuel Gagnerus. I bihanget presenteras 36 olika ordspråk, av typen: ”Det är sådana tider, at man ej får känna efter, at helwetet är hett”, ”Den, som skal föda sig wid den eller den syslan, måste hänga samwetet på spiken”, ”Man är ej skyldig presten någon sanning”, ”Stora dygder, stora fel” och ”Någre bedja för horan; men ingen för tjufwen”. Några av dessa tycks vara tillagda av översättaren.

68. (ROSSI, G.) *Tancred, heroisk opera-seria i två akter*. Omarbetad för svenska scenen. Musiken af Joachim Rossini. Sthlm, Kongl. ordens-boktryckeriet, 1829. 12:o. (4), 58, (2 blanka) s. Häftad i samtida ngt nött gråpappersomslag med litet hål på framsidan. Lite dammig och med vikta hörn i början. *900

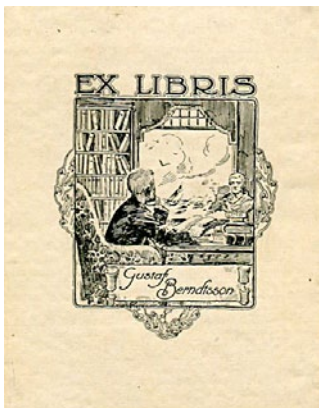
Klemming Sveriges dramatiska litteratur s. 245-46. Originalen av G. Rossi efter Voltaires tragedi. Översättningen gjord av J. L. Åbergsson. Utgivaren skriver bl.a. i förordet att "piesens hjertes, Tancreds, sång-parti är (besynnerligt nog) komponerad för kontra-alt, hvarföre ock denna röl utrikes spelas av fruntimmer. Ett förhållande, så rakt stridande mot sunda förnuftet, skulle säkert hos oss blifva stötande, oberäknadt svårigheten att finna en aktris med nog mycken intelligens för att spela hjerte. Vår förtjenstfulle kapellmästare herr Joh. Berwald har lyckligt undanröjt detta hinder för piesens uppförande." Titelbladets "Joachim" är en försvenskning av Giacomo!

69. *Sanningens röst eller strödda tankar uti en fröjdefull lofsång till guds ära* och deras kongl. majestäters odödliga äreminne. För den hugneliga och mångåriga freden som Nordens folk ha njutit, under det att nästan alla andra länder varit oroade af in- och utvärtes örlig och svåra blodsutgjutelser &c. Författade af en svensk infödd tvilling, som härmed vill uppmuntra sina redliga landsmän af den fattiga och arbetande klassen. Sthlm, R. Wall, 1852. 8:o. 8 s. Häftad. Lös i häftningen och ngt nött. Har varit vikt. Med en del smärre marginalrevor. *500

Undertecknad "L. S. Tvilling."

70. *Scaramouchs lustiga och bedröfweliga händelse*. Sthlm, Wennberg och Nordström, 1772. 8:o. (8) s. Svart klottryggbd med blåmarmorade pärmar. Enstaka småfläckar. Med Gustaf Berndtssons exlibris. *1500

En ny upplaga av denna rara folkskrift trycktes i Linköping 1787. Om Scaramouches tjuv- och rackarturné i Italien som nära nog gjorde honom till galärslav.

71. SEGERDAHL, G. *Om svenska skogshushållningens statsekonomiska betydelse*, närvarande ståndpunkt och behof af fullständigare lagstiftning. Föredrag wid 6:te allmänna landtbruksmötet. Till trycket befordradt och utgifwet af Elfsborgs läns norra kongl. hushållnings-sällskap. Vänersborg, S. V. Bagge, 1854. 8:o. 35 s. Häftad i senare mörkt marmorerat omslag. Med bevarad samtida ryggremsa. Inlagan har varit vikt. Med C. G. Engeströms namnteckning. *750

Gustaf Eriksson Segerdahl var överjägmästare i Elfsborgs och Bohus län och tillförordnad chef för kungl. Skogsinstitutet.

72. SESEMAN, H. J. *Tacksägelse til kongl. maj:ts tro-man och biskop öfwer Linköpings stift samt ledamot af kongl. Nordstjerne-orden, högwördigste herren, herr doctor Jac. Ax. Lindblom* och maxime venerandum consistorium därstädes, yttrad af deras aldraödmjukaste tjenare. Uppsala, J. Edmans enka, 1793. 8:o. 40 s. Tagen ur band och med gamla rödstänkta snitt. Ryggen med en gammal blå ryggremsa. Ngt småfläckig. *1500

Inledningsvis tackar Seseman på vers för den tjänst han erhållit i Vadstena och hoppas sedan på en annan i Linköping. På sidan 5 börjar utan förvarning på titelbladet de intresseräknings-tabeller som fyller resten av skriften! Matematikern och tillfällighetesskalden Hans Jacob Seseman (1751-1819) är en av Sveriges främsta pekorallister.

73. (SHAKESPEARE, W.) *Hamlet, sorgespel i fem akter*. Första gången uppförd på Kongl. theatern i Stockholm d. 26 mars 1819. Fri öfversättning från engelskan. Sthlm, Elméns och Granbergs tryckeri, 1819. 8:o. (2), 88 s. Tagen ur band. Gamla sprängda snitt. Delvis lagerfläckig. En fläck överst inledningsvis. *1500

Klemming Sveriges dramatiska litteratur s. 213. Vingedal Shakespeares ordmagi på svenska s. 36. Översatt av Per Adolf Granberg och omarbetad för scenen av Gustaf Fredrik Åkerhielm, "förste directeur vid k.m:ts spektakler". Detta är den första tryckta svenska översättningen av "Hamlet", vilken tillkom i samband med att pjäsen för första gången sattes upp i Stockholm. I det anonyma företalet står att läsa: "för att ej framställa originalets former med sådane proportioner, som möjligen kunde åstadkomma något obehagligt intryck, har man begagnat rättigheten af en fri öfversättning, och stundom undvikit eller beslöjat vissa uttryck." Vingedal karakteriserar resultatet av denna kraftiga bearbetning som "ett oförargerligt familjedrama".

74. SPENER, P. J. *Gudelige tankar, om quinnors klädebonad och prydnad*; allom wälmentom til uppbyggelse öfwersatte, från des Theologische Bedenckens 1. del 1. cap. IX. afhandling. Linköping,

sal. Biörckegrens enka, (1758-61). 8:o. 24 s. Häftad. Titelbladet lite solkigt. Några fläckar på s. 15-16. *900

Översättningen gjord av Claës Eek. Enligt Libris är arbetet sannolikt tryckt någon gång under perioden 1758-61 under vilken tid änkan till Gabriel Biörckegren drev tryckeriet under detta firmanamn.

75. (STRAND, C. J.) *Tankar af en landsbo til dess wän i Stockholm.* Sthlm, J. G. Lange, 1769. 4:o. 8 s. Oskuret och ouppskuret ark. Ngt lagerfläckig och ganska rostfläckig. *650

Carl Johan Strand (1728-95) ägnade hela sitt yrkesverksamma liv åt Riksarkivet, där han anställdes som kanslist 1758 och 1773 utnämndes till föreståndare. Han publicerade anonymt ett flertal skaldestycken i det vittra sällskapet *Utile dulcis* "Viterhets-nöjen", här kan nämnas odet "Insecternas förvandling" och betraktelsen "Öfver en spindel". Han skrev även en del politiska småskrifter, typ "Ämbetsmänna öde i Sverige" 1767. "Mina tids-fördrif" utkom i två delar 1763 och tillskrivs Carl Johan Strand eller hans bror Olof.

76. SWARTZ, O. *Tal, om natural-historiens uphof och framsteg i Sverige;* hållet för kongl. Vetenskaps-academien vid præsidiu nedläggande, den 8 sept. 1790. Sthlm, A. Zetterberg, 1794. 8:o. 48 s. Med grav. titelvinjett. Häftad och oskuren. Fuktfläckig i yttermarginalen från titelbladet till s. 25. Titelbladet småsolkigt och med en smärre skada i innermarginalen. *850

Olof Swartz (1760-1818) var framstående botanist och tilldelades 1791 den första Bergianska professuren. I sitt tal uppehåller han sig föga förvånande länge vid Linné och dennes insatser på naturalhistoriens område. Swartz efterträdde senare Sparrman som ansvarig för Vetenskapsakademiens samlingar.

77. *Tankar i anledning af det fordna jarls-ämbetet i Sverige.* Strängnäs, A. J. Segerstedt, 1809. 8:o. 31 s. Tagen ur band. Bläcknumrering i övre marginalen på titelsidan. *900

En bakgrund med anledning av grundlagsdiskussionerna efter statsvälvningen.

78. TEGNÉR, E. *Tal, hållet på kongl. carolinska lärosalen i Lund;* vid jubel-festen 1817. Sthlm, Elméns och Granbergs tryckeri, 1818. 8:o. 40 s. Tagen ur band och med rester på sista sidan av en brun senare ryggremsa. Enstaka lagerfläckar. Gammal numrering i övre högra hörnet. *900

Avslutas med "Ord till musiken uppförd vid jubelfesten i Lund 1817" på s. 39-40.

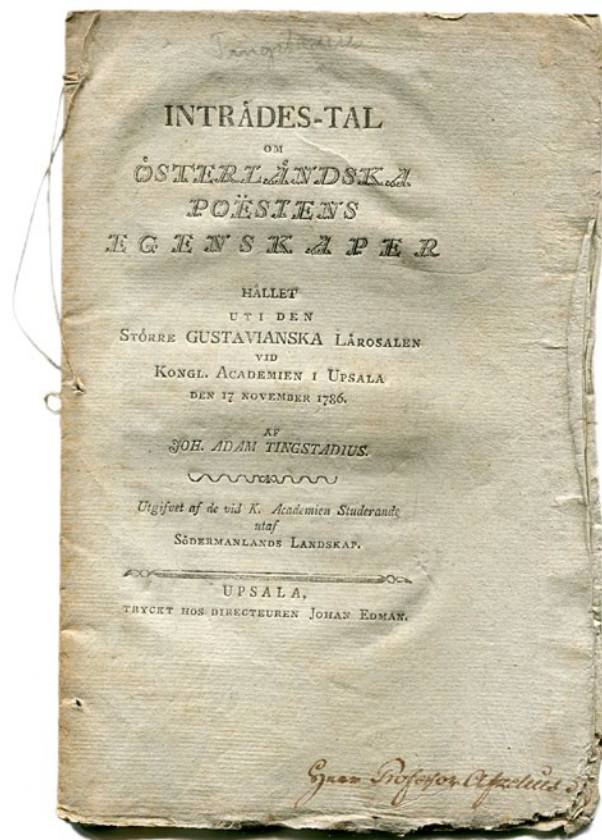
79. *The swenskas hielp.* Sthlm, Kongl. tryckeriet, (1743-44). 4:o. (16) s. Tagen ur band. Ngt lagerfläckig. *1250

Av texten framgår, att skriften är författad efter valet av Adolf Fredrik till svensk tronföljare den 23 juni 1743, men troligen före freden med Ryssland i juli 1744 enligt SB17. Förfäktar gudsfruktan och dygd som hjälp mot samhällets förfall.

80. THOMANDER, J. H. *Profpredikan hållet i Stockholms Storkyrka på 25:te söndagen efter trefaldighetsdag* 1842. Sthlm, L. J. Hjerta, 1842. 8:o. 32 s. Tagen ur band och med rester av en gammal ryggremsa. Ngt lagerfläckig. *500

Thomander fick inte tjänsten som pastor primarius i Storkyrkan. Han slutade dock som biskop i Lund och ledamot av Svenska akademien.

81. TINGSTADIUS, J. A. *Inträdes-tal om österländska poësiens egenskaper* hållet uti den större gustavianska lärosalen vid kongl. academien i Upsala den 17 november 1786. Utgifvet af de vid k. academien studerande utaf Södermanlands landskap. Uppsala, J. Edman, (1786). 8:o. 36 s. Häftad, oskuren och ouppskuren. Ngt lös i häftningen. En samtida handskriven tillskrift i nedre marginalen på titelsidan: "herr professor Afzelius". *2500

Johan Adam Tingstadius (1748-1827) var professor i orientaliska språk vid Uppsala universitet och biskop i Strängnäs. Han var en av ledamöterna i Bibelkommissionen, men hamnade där ofta i konflikt med både Ödmann och Wallin, som inte var beredda att tillåta lika vidlyftande poetiska friheter som Tingstadius önskade i översättningsarbetet. Föreliggande tal höll Tingstadius när han tillträdde professuren i orientaliska språk. Anton Blanck hävdar i sitt arbete "Det nordiska renässansen" att Tingstadius hör till dem som "gjort allra mest för romantikens förberedande i svenska sinnen" och att just hans inträdes-tal "är ett av den gustavianska periodens märkligaste kritiska dokument". Föreläsningen hölls inför Gustav III och en ansenlig akademisk lyssnarskara. Tingstadius förespråkade, med exempel från den judisk-hebreiska, arabiska, persiska och turkiska litteraturen, att utländsk diktning och poesi ska läsas, bedömas och uppskattas efter de olika folkens egna seder och traditioner, inte med någon fastställd klassisk poetisk måttstock. Omnämnda i texten återfinns poeter som Hafiz och Firdausi.

82. [Tolstadius] *Fordom kyrko-herdens, öfwer Jacobi och Johannis församlingar i Stockholm, mag. Er. Tolstadii märkwärda lefnads-lopp*. Andra upplagan. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1785. 8:o. (4),84 s. Enkelt brunt klotryggbd från slutet av 1800-talet. Lagerfläckig. *500

Setterwall Svensk historisk bibliografi 4988. Den första svenska upplagan utkom 1770 och den tredje 1793. Ytterligare upplagor utkom 1824 och 1841. Arbetet är en förkortad översättning av den i "Nordische Sammlungen" 1761 publicerade Tolstadiusbiografen. Den sammanställdes enligt uppgift av L. Segerholm. Det förekommer exemplar med ett graverat porträtt av Tolstadius, dock inte här.

83. (TOPP, P. J.) *En ropande röst i öknen*, till dyrt återlösta själar, att de wille låta lösa sig ifrån alla djefwulens snaror, hwaruti alla oomwända menniskor i synd och säkerhet fångna äro, och besinna icke den stora fara, som är å färde, och mycket mindre söka sin räddning derifrån: och äfwen några warnande råd till de själar, som känna sin andeliga fångenskap, huru de skola bryta sig igenom alla hinder, fram till återlösaren, och sedermera förblifwa uti hans trogna efterföljelse; så wida de wilja hafwa något godt herberge för sina själar i den gränslösa ewigheten: samt ändtligen en hjertelig uppmuntran för de få trogne Jesu wänner, att de allwarligen jaga efter målet; på det de må i den stora härligheten bekomma ewig salighet. Tredje reviderade och tillökta upplagan. Karlskrona, P. E. Flygare, 1827. 8:o. 115,(3) s. Ngt nött enkelt hklbd från 1800-talets slut med marmorerade snitt. Lagerfläckig och med en del småfläckar, t.ex. på titelsidan. Titelbladet förstärkt i marginalerna. Pappers- och textförlust på s. 61-62. Sista opag-

inerade bladet snävt skuret i yttermarginalen med vissa textförluster. *800

Utgavs på bokhandlare P. H. Syréns förlag och sista sidan med förlagsreklam från honom. Hans båda tidigare upplagor hade utgivits 1825 och 1826. Arbetet utkom första gången 1823 och trycktes sedan om i ett otal upplagor och översattes även till norska och finska. Topp lär enligt Elmgrens "I de Hoofianska bygderna Kind och Mark" ha varit klockare hos J. O. Hoof i Svenljunga. Under resor i Västergötland ska Topp ha spridit Hoofs väckelsebudskap. Bokhandlare Syrén hade enligt ett tillkännagivande på näst sista sidan köpt förlagsrättigheten till skriften och även reviderat den samt fått ett bihang direkt av författaren. Dessutom finns här ett tillägg med andliga sånger på sidorna 91-115. Dessa är hämtade ur förläggarens "Christeliga sång-bok till bruk wid enskild husandakt" och han påpekar att de "få ej eftertryckas wid lagligt ansvar och påföljd".

84. TYBECK, J. *Interessant läsning för dem, som tro ett lif efter detta, kan hända ock för dem, som icke tro det*. Författad i anledning af ett par utkomna recenserade skrifter. Göteborg, G. Löwegren, 1819. 8:o. 102 s. Enkelt pappbd från mitten av 1900-talet. Några småfläckar på titelsidan, annars bara enstaka små lagerfläckar. Ur Hjalmar Gustafssons bibliotek. *750

Johan Tybeck (1752-1831) var präst och swedenborgian.

85. (UGGLA, C. W.) *Samling af de mest interessanta bland senare årens upptäckter i chemien, physiken, geologien, naturalhistorien och medicinen, jemte strödda anteckningar uti wettenskapliga ämnen*. Första häftet. Uppsala, E. Bruzelius, 1825. 8:o. (4),72 s. Tagen ur band. Lagerfläckig. *2800

Allt som utkom. Innehåller ett flertal intressanta uppsatser som "Säkerhetslampa till skydd för explosion af brännbara gasarter i grufwor, jemte en nattlampa, uppfunne af sir Humphry Davy", "En grön färg af owanlig skönhet", "metalliskt öfwerdrag af tenn på trädwaror, som liknar förgyllning", "Med tillhjelp af syrsatt saltsyregas uppwecklas manuskripterna från Herculanium", "Luftpumpens användning wid papperets limning samt wid färgerier", "Frugters förwarande, hwilken upptäckt är belönt såsom swar på en prisfråga af Wetenskaps-academien i Paris", "Om det atomistiska systemet, samt principen för teorien om gasformiga kroppar", "En interessant uppfinning af en ny och icke kostsam gas för luftsegling", "Fiskar som gifwa starka electrica slag, samt upptäckten af en insect med samma förmåga", "Naturliga grottor nyligen upptäckta, uti hwilka funnits ben efter djur af åtskilliga så kända som okända arter" och "Hwarifrån bernstenen deriverar sig".

86. (WADENSTIERNA, C. E.) *Fria tankar, af * * **. Sthlm, L. Salvius, 1769. 8:o. 48 s. Häftad och oskuren i ett enkelt omslag med handskriften titel på främre omslaget. Enstaka lagerfläckar och smårevor. Titelbladet med en tråkig fläck. *750

Med tryckt dedikation till Lovisa Ulrika. Skriften behandlar i 154 paragrafer konstitution, tryckfrihet, ekonomi, utrikespolitik etc. Carl Eric Wadenstierna (1723-87) var statssekreterare och ägde och byggde om Näs herrgård i Roslagen.

87. *Valda samlingar i nyttiga och nöjsamma ämnen*. 1:sta stycket. Örebro, N. M. Lindh, 1801. 12:o. (2), 62 s. Häftad och oskuren samt mestadels uppskuren i samtida gråpappersomslag. Lång reva i det främre omslaget. *1200

Allt som utkom. Innehåller: "Religionens försvar emot fritänkare, uti ett bref från den sköna Æmilia", "En religionsföraktares död", "Erfarenheten, den bästa lärarinna", "Bevis, att det är mer en olycka, än lycka, att icke kunna upvisa andra, än sina förfäders förtjenster" och "Öfver ordspråket: Kläder gör folk, eller, som man är klädd, så blifver man hädd".

88. VALERIUS, J. D. *Qvinnan, skaldstycke*. Sthlm, C. Delén, 1806. 8:o. 32 s. Pergamentskott marmorerat pappbd från mitten av 1900-talet. Ngt blekt upptill på pärmarna och ryggen. Titelbladet med några småfläckar. Ur Hjalmar Gustafssons bibliotek. *600

Johan David Valerius (1776-1852) slutade sin långa ämbetsmannakarriär som chef i Generaltullstyrelsens kameraldepartement. Han var även verksam som översättare och skald samt ledamot av Svenska akademien.

89. WALLIN, J. O. *Christelig inträdes-predikan i Westerås domkyrka*, 5:te söndagen efter h. trefaldighets 1818. Tryckt på åhörarnes begäran och bekostnad. Inkomsten tillfaller stadens fattig-cassa. Västerås, T. R. Björkbom, 1818. 8:o. 29,(3 blanka) s. Häftad. Enstaka lager- och småfläckar. Fuktbläckig från titelbladet till s. 6. Sista blanka bladet skadat nedtill med pappersförlust. Ur Robert Murrays bibliotek. *400

Hölls i samband med att Wallin tillträdde som domprost i Västerås, en tjänst han erhållit redan 1816. 1818 utnämndes han till pastor primarius i Storkyrkan i Stockholm, där han tillträdde 1821.

90. WALLIN, J. O. *Der Engel des Todes*. Religiöses Gedicht. Deutsch von Wolfgang Kahleis. Sthlm, J. & A. Riis, 1858. 8:o. 23 s. Häftad i samtida blått omslag. En handskreven titel på främre omslaget, som är ngt loss nedtill vid ryggen. Inlagan har några minimala solkfläckar på s. 6-7. Med A. Billmansons namnteckning daterad den 14 april 1862. Priset, 50 öre, skrivet med bläck på bakre omslaget. Har, enligt en blyertsnotering på titelsidan, tillhört Axel Mörner. Ur Robert Murrays bibliotek. *1000

Med en tryckt dedikation från översättaren till C. E. Fahlcrantz. I "Dödens ängel" skildras kolerans härjningar 1834, vilka Wallin såg på nära håll i egenskap av pastor i Storkyrkoförsamlin-

gen i Stockholm. Manuskriptet till dikten fann J. H. Schröder på författarens bord strax efter dennes bortgång den 30 juni 1839. Den utkom posthumt 1840. En annan översättning till tyska publicerades 1841.

91. WALLIN, J. O. *Inträdes-predikningar i Solna och Ulriksdals församlingar*. Sthlm, Elméns och Granbergs tryckeri, 1810. 8:o. (4), 35,(1) s. Tagen ur band. *1250

"Säljes häftadt för 8 skill. b:co, till förmon för de fattiga i Solna". Predikningar hållna i samband med att Wallin tillträdde som kyrkoherde i Solna församling. Avslutas med "Gamla psalmen n:o 101, omarbetad" på sidorna 34-35.

92. WALLIN, J. O. *Otrons sjelf-fördömmelse betraktad enligt högmässotexterne på annandag pingst*, helga trefaldighetsdag och 1:sta söndagen derefter. Sthlm, J. P. Lindhs enka, 1822. 8:o. 64 s. Tagen ur band. Gamla rödstänkta snitt. Enstaka lager- och småfläckar. Sista bladet delvis loss. *400

"På älskade åhörarens begäran lemnas detta arbete oförändradt till trycket samt tillägnas i hjertelig välmening dem och alla, som, för ämnets vikt, öfverse framställningens brister." Predikan berör tro och otro och kontrasterar bibelord som "Den der icke tror, han skall varda fördömd" mot frågeställningar som "Hvem kan förmå mig att tro mera än jag vill? Hvad band kan läggas på den fria tanken, som, oberoende af allt, utom sina egna lagar, gör, enligt med dem, sina slutföljder, utan att underkasta sig annat tvång än öfvertygelsens och utan att tåla något förmynderskap, om det än ägde gudomligt anseenden?"

93. WALLQVIST, O. *Inbördes frid i et christeligt borgerligt samfund*, förestäld i predikan, wid allmänna riksdagens begynnelse, i S:t Nicolai kyrka, den 2 februari 1789. Sthlm, J. C. Holmberg, 1789. 8:o. 16 s. Enkelt pergamenttryggbd med svagt handskreven titel. Fuktbläckig. Första och sista bladen förstärkta i inre marginalen. Titelbladet med gamla lagningar. Ur Hjalmar Gustafssons bibliotek. *900

Bring Riksdagshandlingar s. 150. Förordet daterat den 13 februari och Wallqvist anger att predikan tryckts precis som den hölls. Hans önskan om inbördes frid infriades inte under den stormiga riksdagen 1789.

94. (WESTBECK, Z.) *Oförgräpelig landt-mans tanckar om den förmån eller skadal geta creaturen kunna riket tilskynda*, til alla opartiskas mognare ompröfwande uti liuset satte under et samtal Philander och Ascanius emellan, det är, mellan en fader och des son. Af en som träget önskar och söker fädernes-landetz sälla wältrefnad. Sthlm, L. Salvius, (1745). 8:o. 54,(2 blanka) s. Enkelt gråblått pappbd från 1900-talets andra hälft. Ryggen aningen blekt. En bläcknumrering på titelsidan. Bra ex. ur

Hjalmar Gustafssons bibliotek. *2000

Hebbe Den svenska lantbrukslitteraturen 1646. En senare upplaga utkom 1775 med titeln "Afhandling om den nytta eller skada gete-kreaturens kunna tilskynda riket". Zacharias Westbeck (1696-1765) var präst och lanthushållare. Han utnämndes till rektor i Klara skola och komminister i Katarina kyrka 1725, båda i Stockholm, kyrkoherde i Österlövsta 1727 och kontraktsprost i Örbyhus 1759. Han blev ledamot av Vetenskapsakademien 1740 och bidrog med uppsatser i dess handlingar. Han gav även ut en rad småskrifter av denna typ rörande lanthushållning.

95. (WESTBERG, J.) *Den svenska Diogenes till den svenska Plato*. Stockholm 1769. Sthlm, P. Hesselberg, 1769. 4:o. (8) s. Tagen ur band. Lite snett vikt och snett skuren. Delvis dammig i marginalerna. *300

Ingår i en debatt med Anders Odel.

96. WILCKE, J. C. *Tal, om naturkunnighetens nytta, behaglighet och uphielpande*, hvar med Thamiska föreläsningarne å nyo börjades, d. 27 oct. 1761. Sthlm, L. Salvius, 1762. 8:o. 38,(2 blanka) s. Häftad, oskuren och ouppskuren. *750

Exemplar utan graverad titelvinjett. Wilcke utnämndes 1759 till Vetenskapsakademiens Thamiske lektor i experimental-fysik. Om denna tjänst skriver Lindroth: "Den Thamiska tjänsten bar namn efter det göteborgska kommerserådet Sebastian Tham, vilken till Riddarhuset skänkt ett betydande kapital att användas till adelsynglingars uppfostran. Efter skickligt arbete lyckades Vetenskapsakademien få den Thamiska räntan under sin disposition. Den skulle brukas till avlöning av akademiens sekreterare, på villkor att denne i Riddarhusets Auditorium illustre offentligen föreläste över den nya naturläran. [...] Under tjugofem år verkade Wilcke som Thamisk lektor i experimentalfysik, från 1770 med professors namn. Föreläsningarna hölls tre dagar i veckan, var avgiftsfria och drog till en början mycket folk. Vid varje termins början annonserades i Lärda tidningar, när de skulle begynna. Wilckes bevarade föreläsningkoncept ger en fullständig bild av undervisningens art och omfång".

97. (VOLTAIRE, F. M. A. de) *Merope, sorge-spel*. Sthlm, J. G. Lange, 1774. 8:o. (8),72 s. Nött hfrbd från 1900-talets början. Inlagan ngt lager- och småfläckig på sina ställen. Med Werner Finniläs namnteckning daterad 1901. *1800

Klemming Sveriges dramatiska litteratur s. 103. Översättning av A. F. Ristell. Med tryckt dedikationsvers till C. F. Scheffer. Första gången uppförd på Kungliga teatern den 6 juni 1777.

98. *Voltaire. Biografiskt utkast*. Sthlm, J. Imnelius, 1820. 8:o. (2),77 s. Tagen ur band. En svag fuktfläck i nedre yttre hörnet. Svagt spår av gammal bläcktillskrift överst på titelsidan. *900

Efter den biografiska skissen börjar på s. 49 "Anekdoter och smärre uppsatser, tjenande till upplysning af åtskilligt uti Vol-

taires biografi" med eget titelblad.

99. (ZETHERSTRÖM, J. N.) *Pantin Väderhanes rese-beskrifning till gillstugan år 1762*. Lämpelig till närvarande tid. Sthlm, P. Sohm, 1815. 8:o. 16 s. Tagen ur band och insatt i ett grått dekorerat omslag från början av 1900-talet med en handskreven titeletikett av G.-O. Adelborg på främre omslaget. Enstaka småfläckar. Mindre hål vid övre yttre hörnet på titelbladet som är lätt solkigt. *900

Tidigare upplagor utkom 1762 och 1763.

100. ÖRN, A. *Den svenska infödingen major Adam Öorns fångenskap i Siberien* och öfriga utståndna lidanden, under nu varande kejsarens Alexander den förstes regering, åren 1812, -13, -14 och 15. Andra upplagan. Kristianstad, Cedergréens boktryckeri, 1820. Liten 8:o. 24 s. Häftad i mörkt klistermarmorerat omslag. Skrynklig inlaga. Enstaka småfläckar. *650

Första upplagan trycktes i Mariefred 1819. En upplaga kom ut i Skara 1820. Berättelsen är ställd till dåvarande utrikesministern Lars von Engeström. Adam Örn avancerade under 1788-90 års krig till löjtnant och fick efter kriget genom Stedingks förmedling en motsvarande tjänst i ryska krigsmakten. Den lilla skriften berättar om hans öden som militär och köpman i Ryssland samt fånge i Sibirien. Den innehåller även ett förslag att placera brottslingar som straffarbetande fiskare i Sveriges skärgårdar.